

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

495

Vragen van het lid **Podt** (D66) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het verblijfsrecht van derdelanders onder de Tijdelijke beschermingsrichtlijn* (ingezonden 24 oktober 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Van der Burg** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 28 november 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 395.

Vraag 1

Klopt het dat derdelanders onder de Tijdelijke beschermingsrichtlijn zolang het hoger beroep loopt nog verblijfsrecht in Nederland hebben?

Antwoord 1

Er is ten aanzien van de derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne een besluit genomen tot beëindiging van de tijdelijke bescherming per 4 september jl. Na dit besluit is op 2 september besloten aan de gevolgen van dit besluit geen uitvoering te geven totdat de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) een richtinggevende uitspraak doet in hoger beroep. Met andere woorden: de gevolgen van de beëindiging van de tijdelijke bescherming zijn bevroren. Dat betekent dat deze groep derdelanders op dit moment wordt behandeld alsof zij onder de Tijdelijke beschermingsrichtlijn vallen. Zij hebben hierdoor nog recht op de voorzieningen die aan de tijdelijke bescherming verbonden zijn (opvang, werk, etc.). Het eerdere besluit tot beëindiging van de tijdelijke bescherming is dus niet ingetrokken, maar wel opgeschort.

Vraag 2

Herkent u de signalen van derdelanders dat zij na inloggen in het Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)-portaal te zien krijgen dat zij geen verblijfsrecht hebben?

Antwoord 2

Zoals in het antwoord op vraag 1 aangegeven is er sprake van een situatie waarin een besluit is genomen om het verblijfsrecht te beëindigen, maar zijn de gevolgen hiervan bevroren. Dit betekent dat het besluit tot beëindiging van het verblijfsrecht niet is ingetrokken. In het IND-portaal staat daarom inderdaad dat er geen verblijfsrecht is.

Om de situatie te verduidelijken hebben de betreffende derdelanders een brief ontvangen van de IND waarin zij zijn geïnformeerd over de bevroering.

Met deze brief kunnen zij, in combinatie met hun O-document, hun rechtmatig verblijf aantonen. De IND beziet welke technische mogelijkheden er zijn om deze aanvullende informatie over de bevrozing ook in het IND-portaal te verduidelijken, om zo verwarring over de situatie te voorkomen.

Vraag 3

Kunt u zich voorstellen dat dit tot veel onzekerheid leidt bij deze groep, zeker gezien het feit dat uw ministerie al eerder terugkwam op het premature besluit om het verblijfsrecht (zonder juridische basis) in te trekken en hen uit de opvang te zetten?

Antwoord 3

Zoals hiervoor aangegeven is er geen sprake van het terugkomen op het besluit, maar het opschorten van de uitvoering daarvan. Ik kan mij voorstellen dat er een zekere mate van onzekerheid bestaat.

Echter, de inzet van de Nederlandse overheid om derdelanders, die veilig kunnen terugkeren naar hun land van herkomst, niet langer onder de Tijdelijke beschermingsrichtlijn te laten vallen is al geruime tijd bekend. Zoals reeds eerder aan uw Kamer gecommuniceerd is mede de reden voor mijn besluit om de reikwijdte aan te passen, dat Nederland een ruimhartiger beleid voerde dan andere EU-landen en ruimhartiger dan vereist is in het Raadsbesluit. De groep derdelanders waarvan de tijdelijke bescherming wordt beëindigd, had een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne ten tijde van het uitbreken van het conflict, bijvoorbeeld voor werk of studie. Zij zijn na het uitbreken van het conflict opgevangen in Nederland. Vanwege het voortduren van de oorlog in Oekraïne en de aanhoudende druk op opvang en voorzieningen, is op 18 juli 2022 bekendgemaakt dat deze groep dient terug te keren naar hun land van herkomst.

Indien iemand niet terug kan keren naar het land van herkomst, kan hij/zij asiel aanvragen in Nederland. Daarnaast heb ik mij samen met betrokken partijen ingezet om de onzekerheid zo veel mogelijk te beperken. Door de situatie voor alle derdelanders zonder permanent verblijf in Oekraïne te bevriezen tot er een richtinggevende uitspraak is van de Afdeling tracht ik deze onzekerheid zo veel mogelijk weg te nemen. De IND heeft daarnaast alle derdelanders op wie dit betrekking heeft een brief gestuurd met informatie over de situatie.

Vraag 4

Bent u bereid deze status in het IND-portaal zo snel mogelijk te rectificeren?

Antwoord 4

Zie het antwoord op vraag 2, de technische mogelijkheden om de bevrozing van de gevolgen van het beëindigen van de tijdelijke bescherming zichtbaar te maken in het IND-portaal, worden op dit moment bezien.

Vraag 5

Kunt u tot slot toelichten op welke manier er momenteel wordt gecommuniceerd met derdelanders over de juridische processen en welke scenario's klaarliggen voor het beëindigen van het verblijfsrecht en de opvang indien de Raad van State in uw voordeel besluit?

Antwoord 5

Zoals gemeld in het antwoord op vraag 2, zijn de derdelanders op wie dit betrekking heeft per brief geïnformeerd over de bevrozing van de gevolgen van de beëindiging van de tijdelijke bescherming. In deze brief is tevens aangegeven wat dit voor hen betekent. Daarnaast kunnen derdelanders terecht op rijksoverheid.nl voor informatie. Er wordt in aanloop naar de uitspraak van de Raad van State gewerkt aan communicatieplannen. Hierin is aandacht voor communicatie aan deze groep derdelanders.

Vraag 6

Wilt u deze vragen voor 1 november 2023 beantwoorden?

Antwoord 6

Het is helaas niet gelukt om voor 1 november 2023 antwoord te geven.